

Хворому призначені: розвантажуюча протидіабетична дієта та антагоніст - «Діакордин» по 120 мг перед сном з метою зниження нічної гіперсекреції інсуліну.

ВИСНОВКИ

Таким чином, число хворих на ЦД подвоїлось у 1993 р., тобто через 43 роки після 1950 року і потроїться у 2036 році, досягаючи рівня поширеності ЦД, що не перевищуватиме 3,01%.

Спадкова схильність населення до цукрового діабету у Прикарпатській регіоні становитиме 32,42% , а частота йододефіцитного стану не перевищуватиме 19,80%.

Використано «альфа-кетонуричний коефіцієнт» з метою поглибленого вивчення стану гормональної регуляції вуглеводного обміну.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жданова М.П. Протокол надання медичної допомоги хворим на неускладнений цукровий діабет// Новости медицины и фармации.-2009. -№21 (301).-с. 1-7.
2. Томашевський Я.І., Бумбар О.І., Мінько Л.Ю. Досвід профілактики цукрового діабету та йододефіцитних захворювань у Прикарпатському регіоні // Міжнародний ендокринологічний журнал. - 2009. -№3/21/. С 104-107.
3. Williams R.H. Diabetes / Пер.з англ.-М.:Медицина.- 1964.-с. 294.

ALENA TŮMOVÁ, JIŘÍ TŮMA, JANA NOVOTNÁ GAMBLERSTVÍ JAKO NEMOC

Prevence patologického hráčství je vždy méně náročná než následná léčba. Prevence má mnoho společného s protidrogovou prevencí a je nutno ji chápat jako aktivitu vedoucí k posílení a ochraně zdraví. Léčba nebo zmírnění následků jsou účinné v tom případě, pokud jsou poskytnuty včas a využívají se v ní podobné postupy známé z léčby závislosti na alkoholu. Vyléčení dosáhnou vytrvalí jedinci.

Клічові слова: *gamblerství, hazardní hra, patologické hráčství, závislost, nemoc, prevence, léčba*

Превенція патологічного гемблінгу завжди буває менш важкою, ніж його лікування. Превенція має багато спільного з профілактикою наркотичної залежності і дуже важливо сприймати її як акт, який спрямований на посилення та охорону здоров'я людини. Лікування або зниження наслідків хвороби будуть дієві тільки у тому випадку, якщо буде вчасно надана допомога і будуть використані методи, які застосовуються при лікуванні людей залежних від алкоголю або наркотиків. Повного вилікування вдасться досягнути тільки у пацієнтів, які володіють великою силою волі.

Ключові слова: *гемблінг, азартні ігри, патологічний гемблінг, залежність, хвороба, превенція, лікування*

Превенция патологического гемблинга всегда является менее тяжелой, нежели его последующее лечение. Превенция имеет много общего с противонаркотической профилактикой и очень важно понимать ее как действие, которое ведет к усилению и охране здоровья человека. Лечение или снижение последствий болезни будет действительно

только в том случае, когда будет вовремя оказана помощь, и будут использованы методы, которые применяются при лечении зависимости от алкоголя или наркотиков. Полного излечения можно достигнуть только у пациентов, которые обладают большой силой воли.

Ключевые слова: гемблинг, азартная игра, патологический гемблинг, зависимость, болезнь, превенция, лечение

Prevention of pathologic gambling is not always so hard as a treatment at all. The prevention has much in common with the anti-drug prevention and it is necessary to perceive it as an activity leading to the strengthening and protection of the health. The treatment and alleviation of the consequences are effective in the cure of the alcohol addiction is being used therein. Persevering persons reach a recovery.

Keywords: gambling, hazard game, addiction, illness, prevention, dependence, treatment

Naše současná společnost se vyznačuje především ztrátou důvěry v oficiálně uznávaný a proklamovaný hodnotový systém, kdy dochází k posunu od hodnot povinnosti k hodnotám seberealizačním. V návaznosti na tento posun dochází i ke změnám životního stylu, kde největší počet vyznavačů spatřují smysl svého života v hromadění materiálních statků. Dotyční lidé hledají únik před samotou, rodinnými problémy, uvolňují svou tenzi a nespokojenost náhradními řešeními (někdy i únikem do nových náboženských hnutí). Peníze jsou chápány jako prostředek posílení nebo náhražka vlastních kompetencí. Někteří z nich vstupují do světa hry, výherních automatů, heren a magické iluze, neboť se v reálných postojích ke světu domnívají, že smyslem našeho konání je úspěch. Každá hra nabízející možnost hmotné nebo finanční výhry může vést k patologickému hráčství. Vzhledem k tomu, že na chorobného hráčství nedoplácí pouze postižený a jeho rodina, je v zájmu každého o tomto společenském negativním jevu vědět co nejvíce a umět mu předcházet. Problematika chorobného hráčství může oslovit každého v různých sociálních rolích. Celý problém gamblerství je velice složitý, neboť vyžaduje kromě pochopení sociálních aspektů problému i znalosti z oblasti psychologie, psychopatologie či psychoterapie [1].

Příčiny gamblerství

Chorobné hráčství vychází jako závislost ze systémové teorie, že nemoc nemá jedinou příčinu. Vzniká a udržuje se při nepřetržitém vzájemném a často i zpětném působení různých systémů. Pro zjednodušení se uvažuje o příkladu čtyř základních systémů: psychického, fyzického, rodinného a sociálního systému [2]. Příčinou totální dezorientace jedinců i celé společnosti je především ztráta důvěry v oficiálně uznávaný a proklamovaný hodnotový systém. V souvislosti s proměnou systému hodnot dochází k posunu od hodnot povinnosti k hodnotám seberealizačním [3]. Rizikovým faktorem je tendence vytvářet si fantazijní představy o dostupnosti velké výhry, převaha emotivního hodnocení pravděpodobnosti vyhrát a popření signálů o nereálnosti takových představ. Jakmile začne jedinec hrát, velmi rychle se dostává do fáze, kdy nedokáže přestat [4]. "Léčebný postup" je prostý, nikoli však snadný. Proces odstraňování následků závislosti na hracích automatech nebo na psychotropních látkách je nekonečný. Není pochyb, že efektivní může být jen tehdy, podaří-li se objasnit společenské příčiny vzniku závislosti a pozitivně ovlivnit hodnotový systém a hodnotovou orientaci.

Gamblerství jako nemoc

Dle Mezinárodní klasifikace nemocí se jedná o poruchu spočívající v častých opakovaných epizodách hráčství, které převládají na úkor sociálních, materiálních, rodinných a pracovních hodnot a závazků. Lidé trpící touto poruchou mohou riskovat své zaměstnání, velmi se zadlužit a lhát nebo porušovat zákon, aby získali peníze nebo unikli placení dluhů. Postižení popisují intenzivní puzení ke hře, které lze těžko ovládnout, spolu se zaujetím myšlenkami a představami hraní a okolností, které tuto činnost doprovázejí. Toto zaujetí a puzení se často zvyšuje v dobách, kdy je život stresující [5]. Patologické hráčství se zpravidla vyvíjí na určitém osobnostním základě. Svou roli mohou hrát i určité povahové rysy, např. přítomnost tendence hledat vzrušení za každou cenu. Tak jako alkoholismus, tak i patologické hráčství nejsou vrozené. Dospělému člověku trvá zhruba 1–3 roky, než se stane patologickým hráčem. U dětí a dospívajících, u nichž se obecně jakákoli závislost vytváří rychleji, je tato doba daleko kratší, stačí několik týdnů až měsíců. Muži jsou v porovnání se ženami rovněž patologickým hráčstvím ohroženi více [6].

Prevence patologického hráčství

Patologické hráčství stejně jako závislost na návykových látkách má mnoho příčin. Prevence musí zahrnovat širokou škálu aktivit – od zákazů až po nabídky a povzbuzování ke zdravému způsobu života. Má mnoho společného s protidrogovou prevencí, někdy je do ní přímo začleňována.

Typy prevence:

Primární prevence je zaměřena na zdravé fungování celé společnosti, vytváří podmínky pro optimální vývoj jedinců. Svoji pozornost obrací k dětem a mládeži, která není zasažena negativními jevy. Jedná se o veškeré aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům spojenými se sociálně patologickými jevy. Důraz je kladen zejména na specifickou primární prevenci tj. systém aktivit a služeb, které se zaměřují na práci s populací, u které lze v případě absence předpokládat další negativní vývoj. Právě u této populační skupiny je třeba pomoci specifických preventivních programů předcházet nebo omezovat výskyt společensky nežádoucího chování. Jasně stanovení úkolů na určitou formu rizikového chování odlišuje tyto programy od programů nespecifických. Na primární prevenci se podílí téměř celá společnost formou zákonodárnou, ekonomickou podporou aktivit společnosti, sociální politikou a výchovou.

Nespecifickou primární prevencí se rozumí aktivity, které tvoří nedílnou součást primární prevence a jejímž obsahem jsou všechny metody a přístupy umožňující rozvoj harmonické osobnosti, včetně možnosti rozvíjení nadání, zájmů, pohybových a sportovních aktivit. Programy nespecifické prevence (např. různé volnočasové aktivity) by existovaly a byly žádoucí i v případě, že by neexistovaly sociálně patologické jevy.

Sekundární prevence má zabránit vzniku patologických jevů u ohrožených jedinců nebo zachytit vznikající problémy v počátečním stadiu. Je zaměřena na rizikové skupiny a jednotlivce, u kterých je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou nositeli negativního chování v důsledku poruch sociálních procesů (procesy individualizační, socializační) a sociálních institutů (rodina, škola, atd.). Jedná se o včasnou intervenci, poradenství a léčení.

Terciální prevence, tzv. prevence následná, snižuje důsledky sociálně patologických jevů. Orientuje se na předcházení recidivy a prohlubování sociální dezintegrace lidí, kteří již vykazují poruchy sociálních procesů a sociálních institutů, projevují se negativním chováním. Zvláštní důraz je kladen na předcházení recidivy trestné činnosti, pozornost je věnována pachatelům trestných činů a jejich znovuzачlenění do společnosti. Radí se sem sociální rehabilitaci, doléčování a podpora v „abstinenci“ [7].

Člověk psychicky závislý na hře se své závislosti nikdy nezbaví, a proto nejen z tohoto důvodu je důležitá prevence. Prevence je méně náročná, než následná léčba patologického hráče v psychiatrické léčebně a také z hlediska finančních požadavků se prevence jeví jako jednoznačně výhodnější [8].

Léčba patologického hráčství

Patologické hráčství je rizikovým faktorem, který může nastartovat devastaci zdraví. Pacient s diagnózou patologický hráč musí být léčen nejen z hráčské závislosti, ale i pro nemoci průvodní. Patologické hráčství se dá úspěšně léčit a léčba je v tomto případě podle zahraničních pramenů vhodnějším řešením než trest. Využívají se při ní psychoterapeutické postupy často totožné s těmi, které jsou známy z léčby závislosti na alkoholu. Komplexnost péče o závislé a šíře možností pomoci je rozhodující pro pozitivní výsledky léčby. Léčení hazardních hráčů probíhá společně s léčbou lidí závislých na alkoholu a jiných drogách a jsou účinné, pokud jsou poskytnuty včas. Důvodem je okolnost, že při léčbě patologického hráčství se používají podobné postupy, jako při léčení závislosti na alkoholu a jiných návykových látkách. Gambler je člověk psychicky závislý na hře, a protože se této závislosti nikdy nezbaví, je cílem léčby úplná abstinence [9].

LITERATURA

- 1 [9] GOSSOP, M. *Léčba problémů spojených se zneužíváním drog: důkazy o účinnosti*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. s. 49–70.
- 2 [7] MARÁDOVÁ, E. *Prevence závislosti*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. s. 18–28.
- 3 [1] ONDŘEJKOVIC, P. et al. *Sociálna patológia*. Bratislava: Veda, 2001. s. 41–62.
- 4 [2] POKORNÝ, V., TELCOVÁ, J., TOMKO, A. *Patologické závislosti*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 23–38.
- 5 [8] SPOUSTA, V. Hráčství jako patologický jev. *Universitas*, 1998, č. 2. s. 26.
- 6 [6] TURČEK, K. *Psychopatologické a sociálno-patologické prejavy detí a mládeže*. Bratislava: Iris, 2003. s. 18–34.
- 7 [4] VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2002. s. 311–330.
- 8 [3] ZAHRADNÍK, P. Patologické hráčství – psychodynamické aspekty v etiologii a ambulantní terapii. *Psychiatrie pro praxi*, 2005, roč. 6, č. 2. s. 3.
- 9 [5] ZAVÁZALOVÁ, H. et al. *Sociální lékařství a veřejné zdravotnictví*. Praha: Univerzita Karlova, 2002. s. 15–33.